

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР ТАЄМНИЦЯ: ФРЕЙМОВА МОДЕЛЬ (на матеріалі англомовних художніх творів)

Стрельченко К.С.,

Київський університет імені Бориса Грінченка

Стаття присвячена дослідженню концептуального простору ТАЄМНИЦЯ з позицій фреймової семантики. Під час систематизації фактичного матеріалу, дібраного з англомовної художньої прози, використовувалися базисні пропозиціональні схеми, що представляють базисні фрейми, а також розглядалася варіативність їх реалізації. Аналізований концептуальний простір змодельовано як фреймовий кластер, інтеграція фреймів у якому забезпечується гіперзв'язками між кореферентними концептами, що заповнюють відповідні слоти в різних фреймах.

Ключові слова: ТАЄМНИЦЯ, концептуальний простір, фреймовий кластер, фрейм, сценарій.

Статья посвящена исследованию концептуального пространства ТАЙНА с позиций фреймовой семантики. При систематизации фактического материала, отобранного из англоязычной художественной прозы, использовались базисные пропозициональные схемы, представляющие базисные фреймы, а также рассматривалась вариативность их реализации. Данное концептуальное пространство было смоделировано как фреймовый кластер, интеграция фреймов которого обеспечивается гиперсвязями между кореферентными концептами, которые заполняют соответствующие слоты разных фреймов.

Ключевые слова: ТАЙНА, концептуальное пространство, фреймовый кластер, фрейм, сценарий.

Outlining the tenets of frame semantics, the article sets out to explore the conceptual space MYSTERY by analyzing the verbal representations of the corresponding concepts in modern English fiction and using the basic propositional schemas and basic frames for their thematic arrangement. Attention is paid to the situational variations (elaborations) of the generalized frame structures. The conceptual space under analysis is modelled as a frame cluster, the integration of which is insured by hyperconnections between coreferential concepts, filling the corresponding slots in different frames.

Key words: MYSTERY, conceptual space, frame cluster, frame, scenario.

Зосередження уваги на вивченні вербалізованих інформаційних конструктів у контексті когнітивно-дискурсивної парадигми сучасного мовознавства мотивує застосування поняття «простір» при дослідженні особливостей побудови та функціонування структур знань у контексті етнонаціональних лінгвокультур. Простір розглядається як «форма організації явищ мовного, концептуального, інформаційного, онтологічного планів, що передбачає об'єднання елементів одного рангу та має нелінійну, нежорстку поліцентричну структуру» [9, 226]. Акцентування таких характеристик простору, як цілісність, багатовимірність, а також взаємопов'язаність конститuentів [8, 11–12], що зумовлюють властивості відповідних феноменів вербального характеру, визначає **актуальність** застосування дослідницького інструментарію фреймової семантики для представлення складових концептуального простору та експлікації відношень між ними.

Метою цієї статті є побудова фреймової моделі концептуального простору таємниці, що перед-

бачає вирішення таких **завдань**: аналіз наукового метадискурсу фреймової семантики та визначення відмінностей між поняттями «фрейм», «сценарій» та «скрипт»; впорядкування виокремлених із фактичного матеріалу логічних предикатів, пов'язаних із концептом таємниці, на основі базисних пропозиціональних схем, що представляють п'ять базисних фреймів; побудова фреймової моделі концептуального простору таємниці, виявлення ситуативних варіацій її складників та гіперзв'язків між ними. **Матеріалом** дослідження слугували англомовні художні твори ХХ–ХХІ століть.

М. Мінський у дослідженнях штучного інтелекту визначав фрейм як структуру даних, що використовується для представлення стереотипної ситуації [10, 7]. Використання цього терміна у власне лінгвістичному контексті було започатковано Ч. Філлмором [13, 171; 16, 111–119], якому належить розрізнення семантики істинності та семантики розуміння, у фокусі якої знаходиться роль системи знань людини в процесі інтерпре-

тації. У цій теорії фрейм репрезентує «особливу організацію знань, яка виступає передумовою нашої здатності розуміти пов'язані з ним слова» [17, 224], «будь-яку організацію концептів, пов'язаних таким чином, що для розуміння одного з них необхідне розуміння всієї структури, до якої вони входять», при цьому вживання одного з елементів такої структури автоматично активує всі інші [16, 111]. Крім вживання терміна «фрейм» як родового для організованої певним чином інформації поряд із термінами «схема», «ідеалізована когнітивна модель», «скрипт» тощо [15, 314], дослідники пропонують наступне протиставлення: фрейм становить сукупність знань про концепт, скрипт — знання про ролі, які виконують учасники ситуації, сценарій — знання про порядок дій у певній ситуації [18, 236–237]. В інших підходах, навпаки, підкреслюється часовий аспект скрипту: «темпоральні фрейми, або скрипти, репрезентують послідовності, що розгортаються у часі» [14, 35], тобто скрипт тлумачиться як «структура, що описує доречну послідовність подій у певному контексті», характеризується стереотипністю та уможлиблює розуміння типових ситуацій [19, 41]. Крім динамічності, до визначальних ознак скрипту відносять автоматизм і незначний обсяг [8, 68] порівняно з фреймом / сценарієм. Також фрейм як структура декларативних знань може протиставлятися скрипту й сценарію як структурам процедурних знань [11, 400].

У концепції С.А. Жаботинської фрейми становлять єдність декларативних і процедурних знань [3, 18], сценарій і скрипт (типовий сценарій) представляють трансформацію фреймової моделі зі статичної структури в динамічну, послідовність елементів якої зумовлюється логікою просторово-часових чи причинно-наслідкових відношень [3, 15]. Для систематизації омовлених даних використовуються *базисні фрейми*, що являють собою первісні, найбільш узагальнені принципи категоризації та організації вербалізованої інформації, що стосується предметів світу, їх властивостей та відношень між ними [5, 180], виступаючи «наборами «інструментів» мислення — пропозицій, що мають найвищий рівень узагальнення, або схемності» [4, 4]. Типологія базисних фреймів включає предметний, акціональний, посесивний, ідентифікаційний та компаративний фрейми [1, 60–61], а результатом такого аналізу є побудова мережевої моделі, яка передбачає деталізацію відношень між її елементами [2, 257].

У дослідженні концептуального простору ТАЄМНИЦЯ послуговуємося визначенням фрейму як «певної відносно усталеної моделі організації інформації, котра відображає сутнісні ознаки фрагментів світу й потенційно орієнтована на розгортання у вигляді сценарію, тобто, представляє явища як факти і процеси / події, в котрих ці явища мають місце» [8, 215], а класи-

фікацію базисних фреймів використовуємо для моделювання його субфреймів. Аналізований концептуальний простір включає такі концепти: таємниця, особа, що розв'язує таємницю (A_1), особа, що приховує таємницю (A_2), спостерігач / учасник (актант, що може набувати різних ситуативних характеристик — A_n). Розглянемо субфрейми, що структурують концепт таємниця, та пропозиціональні схеми, якими вони конституюються.

1. **Предметний фрейм** структурує онтологічні, темпорально-локативні та аксіологічні ознаки аналізованого концепту. Так, *квалітативна схема* «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-якість» поєднує смислові групи предикатів, що виражають її інгредієнтні буттєві параметри, відносні характеристики, а також результати емоційно-аксіологічної оцінки:

- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-порядок»: *The Final Problem* [38, 18]; *the second riddle* [26, 172];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-вік»: *the old question* [26, 361]; *this new problem* [34, 220];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-обсяг»: *this little problem* [34, 87]; *another big question* [29, 126]; *five colossal difficulties* [26, 32];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-складність»: *a case this complex* [25, 109]; *a knotty problem* [29, 92]; *As a puzzle the thing was so obvious it was inane* [37, 48]; *the riddle remained <...> it seems pretty plain now* [26, 32];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-неможливість вирішення»: *their insoluble problems* [38, 305]; *The mystery of heaven is unfathomable* [26, 17];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-унікальність»: *There is something in this business quite different from the ordinary police mystery...* [26, 236];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-важливість»: *a minor fact or an insignificant secret* [32, с. 338]; *one of the leading questions* [35, 34]; *one of the chief mysteries of this mysterious business* [26, 774]; *the burning question* [24, 130]; *and since it was hardly a state secret, I could not be blamed for blabbing* [22, 99];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-викликана емоційна реакція»: *a most interesting problem* [34, 77]; *a curious question* [35, 25]; *the least interesting part of the whole problem* [34, 101]; *a maddening, circular sort of problem* [30, 127]; *It was uncanny. No, more than that — it was unnerving* [22, 123];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-позитивна оцінка (цінність/значимість)»: *secrets and treasures too precious for common view* [31, 101];
- «ТАЄМНИЦЯ є ТАКА-негативна оцінка»: *this horrible mystery* [26, 141]; *a dark and ugly question* [26, 346]; *a guilty secret* [35, 37]; *the pitiful little secret* [36, 82]; *this monstrous mystery* [26, 739]; *But if someone had unearthed this secret, was it **black** enough — or **deviant** enough — to cause Querashi's life to be taken?* [32, 375].

Квантитативна схема «ТАЄМНИЦЯ є СТІЛЬКИ-кількість» лежить в основі представлення таємниці як дискретної сутності (1) або неповноти недискретного цілого (істини), як у прикладі (2):

(1) *'And yet,' said Stanes, looking across with a glitter in his grey-green eyes, 'you do rather think that I also am a mystery.'* *'I think you are two mysteries,' said Father Brown. 'The first is why you originally retired from Sand's business. The second is why you have since come back to live in Sand's buildings* [26, 812].
(2) *I should have seen that there had to be something more involved than just carrying some building plans across the ocean* [32, 123].

Розгляд таємниці як сукупності інформаційних одиниць, недостатніх для розуміння, мотивується **квалітативною схемою** «ФАКТИ є СТІЛЬКИ-кількість»:

(3) *Too many questions and not enough facts* [21, 127]. (4) *Holberry sounded pleased. St. James's interest quickened. "You've come up with something." — "Several somethings," Holberry said. "They may turn out to be several nothings, but they bear looking into..."* [31, 126–127].

Локативна схема «ТАЄМНИЦЯ існує ТАМ-місце» структурує контексти, де відбувається специфікація просторових вимірів її існування. При цьому локалізацією таємниці можуть бути як координати в географічному просторі, так і метафорично переосмислена точка відліку:

– ТАЄМНИЦЯ існує ТАМ-місце у фізичному просторі», як у прикладі (4). Що стосується фрагмента (5), у семантичній структурі іменника **the Comet** відбувається профілювання значення «фізичний об'єкт», а локативна ознака предикуюється метонімічному виразу, в основі якого переносна ознака замість її носія: *story about a mysterious person — mystery*.

(4) *...where the normal discussion of the newspaper had, for once, been silenced by the discussion about a mystery nearer home* [26, 565].

(5) *I've heard all about that bird, anyhow; and a queer bird, too. Ran him as a front-page mystery in the Comet last year. 'The Nobleman Nobody Knows'* [26, 670].

– «ТАЄМНИЦЯ існує ТАМ-група людей», які посвячені в таємницю. При цьому спільне знання концептуалізується як співволодіння, а оскільки відношення власності, серед іншого, імплікує просторову близькість, власник таємниці функціонує як орієнтир (у термінології Р. Ленекера), відносно якого сприймається власність:

(6) *It was no particular secret among his superior officers at the Yard that Lynley's single run-in with Nies nearly five years before in Richmond had resulted in his own arrest* [30, 29].

– «ТАЄМНИЦЯ існує ТАМ-людина/орган/псевдо-орган», що метафорично функціонує як контейнер для таємниці:

(7) *Sitting here in M. Duroc's nice, comfortable house, conscious of our respectability and all the rest of it, it just gives us a theatrical thrill to talk about thieves and murderers and the mysteries of their souls* [26, 692–693].

– «ТАЄМНИЦЯ існує ТАМ-дискурс», що також має метафоричне підґрунтя, а саме: пояснюється осмисленням мовної форми як контейнера для змісту (метафорою каналу зв'язку, за Майклом Редді). У прикладі (9) анафора *here* вказує на ситуацію, згадану в розмові раніше.

(8) *I've recently come to the conclusion that the nursery rhyme riddle is the most basic form of the detective story. It's a mystery stripped of all but the essential facts* [21, 129].

(9) *To begin with, on the face of it, there is no mystery here at all* [26, 262]

Темпоральна схема «ТАЄМНИЦЯ існує ТОДІ-час» може слугувати для експлікації віднесеності секрету до певного моменту в минулому (*childhood secrets* [32, 30]) або тривалості його збереження (*a life-long question* [20, 62]; *long-held secrets* [30, 144]).

Предикати у **схемі способу буття** «ТАЄМНИЦЯ існує ТАК-спосіб» можуть бути виражені прикметником, що позначає стан (*with his secrets intact* [32, 372]), діеприкметником (*a mystery as yet unsolved* [26, 40]; *a closely guarded secret* [32, 375]).

2. **Акціональний субфрейм**, що є узагальненням функціональних характеристик таємниці, лежить в основі її представлення як активної сутності та конститується **схемою стану / процесу** «AG-таємниця діє»: (10) *...and nothing had come to light in the days since Guy Brouard's death to alter the investigators' initial suspicion ...* [31, 117].

Можливою є дія таємниці всупереч особі, яка нею володіє (імплікація контактної дії — протистояння): (11) *"It slipped out," he said* [31, 16].

Розширення акціонального субфрейму відбувається через додавання предикатів, що конкретизують учасників взаємодії чи її просторові характеристики:

– схема стану / процесу «AG-таємниця діє» + місце: (12) *But Sebastian... what did Sebastian see? Or find out? That's the question. What runs behind all this?* [28, 74];

– схема стану / процесу «AG-таємниця діє» + спосіб: (13) *The revelations were coming thick and fast!* [21, 125];

– схема стану / процесу «AG-таємниця діє» + бенефактив: (14) *My work was becoming ever more sophisticated as the mysteries of Organic Chemistry revealed themselves to me, and I rejoiced in my newfound knowledge of what could be extracted so easily from nature* [23, 11];

– схема стану / процесу «AG-таємниця діє» + джерело: (15) *And no matter how either of them was educated, how she dressed or carried*

herself or had learned to pronounce her words, the Mersey still oozed out of Anans occasionally and Margaret's charwoman mother emerged from the daughter when she least wanted that part of her history known [31, 108];

- схема стану / процесу «AG-таємниця діє» + ціль: (15) *I stared at the two clocks, hoping that something would come to me* [23, 92].

Взаємодія таємниці та особи, внаслідок якої не відбувається зміна її параметрів, базується на **схемі контактної дії** «AG-таємниця діє на РТ-особа»:

(16) *Perhaps you'd be good enough to clear up one small question that has rather eluded me* [21, 233].

(17) *Which brings us to the really burning question exercising all our minds: who did it?* [33, 22].

У разі, коли взаємодія супроводжується трансформаціями об'єкта (схема контактної дії «AG-таємниця діє на АФ-афектив»), її результатом може стати зміна його метафорично переконаних фізичних характеристик (18), когнітивного стану (19), емоційного реагування (20), оцінки оточуючими (21).

(18) *But it didn't matter that I didn't tell. It ruined our friendship anyway — the secret ate away at it like a cancer* [29, 242]. (19) *I had given my assistance to the police in that case when they were completely stymied* [22, 25]. (20) *More than one sharp observer had received the impression that there was something really wrong with Byles; that some secret or some great misfortune had embittered him; as if that half-withered face had really been blasted like a storm-stricken tree* [26, 780]. (21) *He was camping-out like a sort of hermit on one of the islands in the river; and I suppose the mystery made him attractive, though I admit he is attractive enough; a gentleman, and quite witty, though very melancholy — which, I suppose, increased the romance* [26, 624].

3. Посесивний фрейм. Партитивна схема зумовлює представлення таємниці як частини / аспекту ситуації (невідома причина, умови тощо подій, які відбулися) — «WH-ціле (ситуація) має PR-частину (таємниця)»: *the secret of this tragedy* [26, 774]; *the mystery of his vanishing* [26, 776–777]; *the problem of the car* [32, 85] (ситуація — обшук машини з незрозумілою метою), а також як цілого з дискретною структурою «WH-ціле (mystery) має PR-частину»: *part of the mystery* [26, 828]; *snippets of the truth* [21, 189]; *the single simple clue, not only to the murder, but to all the other mysteries in this business* [26, 758]; *the solution to the puzzle of the fire irons* [21, 65].

У межах **інклюзивної схеми** таємниця функціонує як предикат — «CR-контейнер має СТ-вміст (таємницю)»: *Mr Finn's tale of mysteries in high life* [26, 293]; *a place of secrets* [31, 102].

Схема власності «OW-власник (особа) має OD-власність (таємницю)» може бути представлена приєднаними фразами з *of, with* діє-

словами, що позначають присвоєння: *the secret of Gillian Teys* [30, 166]; *the problem of Kitty* [35, 83]; *the respectable man with a mystery* [26, 206]; *no one at Buckshaw had any secrets* [22, 83].

4. Ідентифікаційний фрейм. У **схемі класифікації** «ID-ідентифікатив (індивід / вид) є CL-класифікатор (вид / рід)» ідентифікатив співвідноситься з сутністю більш загального плану [1, 60]: *the mystery is a mystery of psychology* [26, 171] (*the mystery* виступає ідентифікативом); *Mandeville is a mystery* [26, 606] (*a mystery* функціонує у ролі класифікатора).

Схема характеристизації «ID-індивід є СН-характеризатор» передбачає конкретизацію індивіда [1, 60]:

(22) *The problem is not who did it or what did it, but how it was done* [26, 420].

Згідно з положеннями когнітивної граматики конструкції наділені власним узагальненим значенням, тому базисні пропозиційні схеми можуть бути співвіднесені зі структурами, що є їх прототипною реалізацією. У разі, коли значення, типове для певної синтаксичної форми, передається іншою формою, відбувається взаємодія двох базисних пропозиційних схем. Переструктурування значень конструкцій внаслідок їх співвіднесення в такий спосіб визначається як синтаксична метафора, в якій порівнюються пари сутностей [6, 43–44]. Так, узагальненим значенням структури NP_2 of NP_1 є посесивність, проте вона може представляти інші типи онтологічних відношень: у прикладі (23), що демонструє взаємодію квантитативної та інклюзивної схем («X є СТІЛЬКИ-кількість» → «X-вміст має КІЛЬКІСТЬ-контейнер» → «КІЛЬКІСТЬ-контейнер X-вмісту» [6, 48]) кількість уподібнюється контейнеру, а таємниця — вмісту. Типовою в проаналізованому матеріалі є трансформація схеми характеристизації за такою моделлю: «ID-індивід (таємниця) є СН-характеризатор» → «СН-вміст має ID-контейнер» → «ID-контейнер СН-вмісту» [6, 49] (речення 24–25).

(23) *"I believe Father Brown has had a new batch of mysteries* [26, 544]. (24) *"The question of motive has been rather over-shadowed by the question of method," observed Father Brown thoughtfully* [26, 419]. (25) *"There's the question of cover," the Inspector pointed out* [33, 71].

5. Компаративний фрейм дозволяє співвіднести таємницю з іншою сутністю на основі **схеми схожості / аналогії** «CV-компаратив є наче AN-корелят» (*for I think what he did a darker mystery than the murder* [26, 414]) чи **схеми подібності** або **метафори** «CV-компаратив є начебто МТ-корелят»: (26) *A rather vague look floated across Miss Mountjoy's face like a cloud across the moon, as if she had spent a lifetime preparing for the part and then, center stage in the spotlight, had forgotten her lines* [23, 83].

Оскільки фрейм містить потенційний алгоритм перебігу стереотипного сценарію [8, 217], КП ТАЄМНИЦЯ може бути репрезентований як фреймовий кластер, де складові концепти, структуровані як фрейми, пов'язані між собою (переважно) функціональними зв'язками через слот акціонального фрейму. Відповідно, сценарій розв'язування таємниці може бути представлений як акціональний субфрейм з узагальненою конфігурацією {{[ХТОСЬ(1)] [керується ТАКИМ(1)] [використовує ЩОСЬ(1)] [впливає на КОГОСЬ / ЩОСЬ(ТАЄМНИЦЯ)] [ТУТ/ ЗАРАЗ(ТАМ / ТОДИ)]} [8, 227]:

(27) *In such cases he reckoned on the unforeseen* [26, 6]. *He had come to the end of his chase; yet somehow he had missed the middle of it. When he failed (which was seldom), he had usually grasped the clue, but nevertheless missed the criminal. Here he had grasped the criminal, but still he could not grasp the clue* [26, 15].

Сценарій приховування таємниці має аналогічну фреймову структуру {{[ХТОСЬ(2)] [керується ТАКИМ(2)] [використовує ЩОСЬ(2)] [впливає на КОГОСЬ / ЩОСЬ] [ТУТ / ЗАРАЗ(ТАМ / ТОДИ)]} [8, 227]. Співвіднесення стереотипної фреймової репрезентації приховування та розв'язування таємниці засвідчує ідентичність їх конфігурації, але протилежну спрямованість, зумовлену конфліктом між цілями та переконаннями особи-агенса кожного з фреймів. При цьому агенс одного фрейму збігається зі слотом пасієнса в іншому фреймі, що відображено на *рис. 1* (за [8, 227]).

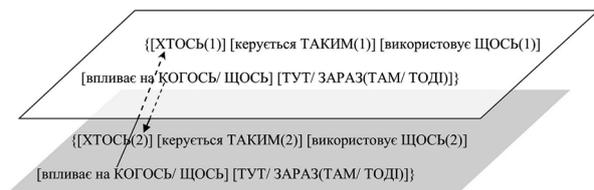

Рис. 1. Взаємодія фреймових структур ПРИХОВУВАННЯ та РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ТАЄМНИЦІ

У разі коли агенсом в обох фреймах виступає одна особа, має місце функціональна інверсія приховування—розв'язування, що може супроводжуватися аксіологічною інверсією через зміну його оцінки іншими учасниками взаємодії:

(28) *Since then he had been hand in glove with those sworn to hunt him down. Every secret of theirs had been known to him. <...> 'You feel — as we all feel — the presence of Mr Brown. <...> You don't understand? I am Mr Brown ...' Stupefied, unbelieving, they stared at him. The very lines of his face had changed. It was a different man who stood before them. He smiled a slow cruel smile* [27, 370, 374–374].

При розгортанні узагальнено представленого фрейму можливим є розширення субфреймів за рахунок приєднання предикатів до елементів, що заповнюють їх слоти (наприклад, поєднання предметного та компаративного субфреймів — (29)), а також імпліцитна реалізація актантів чи сирконстантів, що передбачаються структурно в певному контексті (реципієнта (30), агенса (31)).

(29) *For the central mystery was growing more and more mysterious, actually in proportion as many of the minor mysteries began to clear themselves up in his mind* [26, 466]. (30) *Just so might the victim of a snake-charmer watch him while he disclosed the secret of his power* [36, 89]. (31) *Uncle Tar had been sent down from Oxford amidst some sort of scandal that had never been quite fully explained — at least in my presence —...* [21, 34].

Іншим аспектом, що може зазнавати змін при сценарній реалізації інваріантної фреймової структури, є відносна виділеність елементів, що заповнюють її слоти. Крім особи, яка здійснює пошук, можливим є профілювання інших учасників ситуації, наприклад медіативу (32), темпоративу (33):

(32) *I'll show her what real research can bring to light* [21, 135].

(33) *By the time dawn was breaking and Mrs. Jeffries went downstairs to the kitchen, her sleepless night hadn't brought her any closer to an answer* [25, 188].

Зв'язок між фреймами може бути продемонстрований на прикладі ситуацій, в яких елемент, що функціонує як пасієнс акціонального фрейму при розв'язуванні таємниці (об'єкт пошуку, невідоме), виконує роль причини, локатива, агенса, пасієнса тощо в іншому фреймі, поєднуючи таким чином обидві структури:

(34) *'Let me see,' said Father Brown reminiscently. 'What was your question?' 'You know well enough what it was; and you know you're damned well stumped by it. Where is the man with the scarf? Who has seen him? Whoever heard of him or spoke of him, except that little liar of yours? If you want to convince us, you must produce him. If he ever existed, he may be hiding in the Hebrides or off to Callao. But you've got to produce him, though I know he doesn't exist. Well then! Where is he?'* [26, 772–773].

(35) A: *'I'm wondering why the murderer fired from here, instead of trying for a closer shot. Unless he was a very good shot, I think it was chancy.'*

B: *'There's the question of cover,' the Inspector pointed out* [33, 71].

Механізмом актуалізації міжфреймових взаємодій також виступає концептуальна алюзія, що спричиняє «акцентуацію у свідомості мовної особистості певних інформаційних кластерів (концептів та їх складових, скриптів і сценаріїв) під впливом інших концептуальних структур» [7, 287]. Так, у наступному прикладі, в якому

11. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми / Олена Олександрівна Селіванова. — Полтава : Довкілля-К, 2008. — 712 с.
12. Тарасенко В.В. Фрактальная семиотика: «слепые пятна», перипетии и узнавания / Владислав Валерьевич Тарасенко. — М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. — 232 с.
13. Cienki A. Frames, Idealized Cognitive Models, and Domains / Alan Cienki // *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* / [edited by Dirk Geeraerts, Hubert Cuyckens]. — Oxford : Oxford University Press, 2007. — P. 170–187.
14. Coulson S. Semantic Leaps: Frame-Shifting and Conceptual Blending in Meaning Construction / Seana Coulson. — Cambridge : Cambridge University Press, 2001. — 304 p.
15. Fillmore Ch. J. A Frames Approach to Semantic Analysis / Charles J. Fillmore, Collin Baker // *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* / [edited by Bernd Heine, Heiko Narrog]. — Oxford : Oxford University Press, 2010. — P. 313–340.
16. Fillmore Ch. J. Frame Semantics / Charles J. Fillmore // *Linguistics in the Morning Calm. Selected Papers from SICOL-1981* / [edited by The Linguistic Society of Korea]. — Seoul : Hanshin publishing Co., 1982. — P. 111–137.
17. Fillmore Ch. J. Frames and the Semantics of Understanding / Charles J. Fillmore // *Quaderni di semantica*. — 1985. — Vol. VI, No. 2. — P. 222–254.
18. Renkema J. Introduction to Discourse Studies / Jan Renkema. — Amsterdam; Philadelphia : John Benjamins, 2004. — 364 p.
19. Schank R. C. Scripts, Plans, Goals and Understanding / An Inquiry into Human Knowledge Structures / Roger C. Schank, Robert P. Abelson. — Hillsdale : Lawrence Erlbaum Associates, 1977. — 248 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

20. Ahern C. There is no Place like Here / C. Ahern. — New York : HarperCollins, 2006. — 248 p.
21. Bradley A. A Red Herring without Mustard / A. Bradley. — New York : Delacorte Press, 2011. — 240 p.
22. Bradley A. I am Half-Sick of Shadows / A. Bradley. — New York : Delacorte Press, 2011. — 172 p.
23. Bradley A. The Sweetness at the Bottom of the Pie / A. Bradley. — New York : Delacorte Press, 2009. — 222 p.
24. Bradley A. The Weed that Strings the Hangman's Bag / A. Bradley. — New York : Delacorte Press, 2011. — 172 p.
25. Brightwell E. Mrs. Jeffries Sweeps the Chimney / E. Brightwell. — New York : Berkley Prime Crime, 2004. — 215 p.
26. Chesterton G. K. The Complete Father Brown / G. K. Chesterton. — London : Penguin Books Ltd, 2008. — 846 p.
27. Christie A. The Secret Adversary / A. Christie. — New York : HarperCollins, 2005. — 413 p.
28. Crombie D. A Share in Death / D. Crombie. — New York : Charles Scribner's Sons, 2010. — 276 p.
29. Crombie D. No Mark upon Her / D. Crombie. — New York : William Morrow, 2013. — 384 p.
30. George E. A Great Deliverance / E. George. — New York : Bantam books, 1989. — 308 p.
31. George E. A Place of Hiding / E. George. — New York : Bantam Books, 2003. — 514 p.
32. George E. Deception on His Mind / E. George. — New York : Bantam Books, 2009. — 624 p.
33. Heyer G. Detection unlimited / G. Heyer. — Naperville : Sourcebooks Landmark, 2010. — 202 p.
34. Heyer G. Why Shoot a butler? / G. Heyer. — Naperville : Sourcebooks Landmark, 2009. — 329 p.
35. Peters E. Death and the Joyful Woman / E. Peters. — New York : Time Warner Paperbacks, 1991. — 256 p.
36. Porter R. N. The Rest Hollow Mystery / R. N. Porter [Electronic resource]. — Available from : <http://www.gutenberg.org/ebooks/40416>
37. Stout R. Before Midnight / R. Stout. — New York : Bantam Books, 1995. — 224 p.
38. The Improbable Adventures of Sherlock Holmes / [Baxter S., Burgess A., Gaiman N. et al] ; ed. by J. J. Adams. — San Francisco : Night Shade Books, 2009.